

DATOS IDENTIFICATIVOS

Enfermería comunitaria I

Materia	Enfermería comunitaria I			
Código	V53G140V01104			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Povisa)			
Coordinador/a	Giráldez Miranda, Esperanza María			
Profesorado	Giráldez Miranda, Esperanza María Muiños Álvarez, Alicia			
Correo-e	chainsa@hotmail.com			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	Esta materia introduce a los estudiantes en el modelo de la Enfermería Comunitaria, para identificar problemas de salud, con origen en sus determinantes sociales, culturales y medio ambientales.			

Competencias de titulación

Código	
A12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
A16	Comprender dende unha perspectiva ontolóxica e epistemolóxica, a evolución dos conceptos centrais que configuran a disciplina de enfermaría, así como os modelos teóricos máis relevantes, aplicando a metodoloxía científica no proceso de coidar e desenvolvendo os plans de coidados correspondentes.
A18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
A19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, á familia e á comunidade.
A20	Capacidade para describir os fundamentos do nivel primario de saúde e as actividades que se desenvolven para proporcionar un coidado integral de enfermaría ao individuo, á familia e á comunidade.
A21	Comprender a función e actividades e actitude cooperativa que o profesional deberá desenvolver nun equipo de Atención Primaria de Saúde.
A22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.
A23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do ámbito, para atender ás persoas en situacións de saúde ou enfermidade como integrantes dunha comunidade.
A24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde dos individuos e grupos.
A25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
A26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos de poboación, identificando as posibles causas dos problemas de saúde.
A27	Educar, facilitar e apoiar a saúde e o benestar dos membros da comunidade, cuxas vidas están afectadas por problemas de saúde, risco, sufrimento, enfermidade, incapacidade ou morte.
A28	Coñecer as alteracións da saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
A29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
A30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Capacidad para describir los fundamentos del nivel primario de salud y las actividades a desarrollar para proporcionar un cuidado integral de enfermería al individuo, la familia y la comunidad.	A20
Promover la participación de las personas, familia y grupos en su proceso de salud-enfermedad	A22

Identificar los factores relacionados con la salud y los problemas del entorno, para atender a las personas en situaciones de salud y enfermedad como integrantes de una comunidad.	A23
Identificar y analizar la influencia de factores internos y externos en el nivel de salud de individuos y grupos.	A24
Aplicar los métodos y procedimientos necesarios en su ámbito para identificar los problemas de salud más relevantes en una comunidad	A25
Analizar los datos estadísticos referidos a estudios de la población, identificando las posibles causas de los problemas de salud.	A26
Utilizar estrategias e habilidades que permitan una comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociales, así como a expresión de sus preocupaciones e intereses.	A12
Comprender desde una perspectiva ontológica e epistemológica, la evolución de los conceptos centrales que configuran a la disciplina de enfermería, así como los modelos teóricos más relevantes, aplicando la metodología científica en el proceso de cuidar y desarrollando los planes de cuidados correspondientes.	A16
Conocer e aplicar los principios que sustentan los cuidados integrales de enfermería	A18
Dirigir, evaluar y prestar los cuidados integrales de enfermería, al individuo, a la familia y a la comunidad.	A19
Comprender la función y actividades y actitud cooperativa que el profesional deberá desarrollar en un equipo de Atención Primaria de Salud.	A21
Educar, facilitar y apoyar a la salud y el bienestar de los miembros de la comunidad, cuyas vidas están afectadas por problemas de salud, riesgo, sufrimiento, enfermedad, incapacidad o muerte.	A27
Identificar las necesidades de cuidado derivadas de los problemas de salud.	A29
Conocer las alteraciones de la salud del adulto, identificando las manifestaciones que aparecen en sus distintas fases.	A28
Analizar los datos recogidos en la valoración, priorizar los problemas del paciente adulto, establecer y ejecutar el plan de cuidados y realizar su evaluación.	A30

Contidos

Tema	
1. Introducción a la Enfermería Comunitaria y Salud Pública.	
2. Determinantes de salud.	a. Generalidades 1) Estado y Situación de la salud. 2) Componentes principales para el estudio del Estado y Situación de Salud Poblacional. 3) Condicionantes de la Salud 4) Concepto de Riesgo, factor de Riesgo y Grupos de Alto riesgo 5) Medición del Riesgo b. Determinantes Biológicos de la Salud c. Determinantes Ambientales de la Salud d. Determinantes Socioeconómicos de la Salud
3. Demografía	a. Población b. Migración c. Transición Demográfica d. Mortalidad e. Fecundidad f. Invalidez g. Componentes de Crecimiento y Desarrollo
4. Epidemiología	a. Definición b. Causalidad c. Indicadores epidemiológicos d. Investigación en salud 1) Generalidades 2) Método Científico y Epidemiológico 3) Investigación Cuantitativa 4) Investigación Cualitativa 5) Enfermería Basada en la Evidencia. Análisis, evaluación y uso de la evidencia científica
5. Introducción a las Enfermedades Transmisibles.	a. Introducción b. Medidas de Prevención de la infección: Precauciones Standard y frente al mecanismo de transmisión.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	51	51	102
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	8	18
Estudo de casos/análises de situacións	13	13	26

Actividades introductorias	1	0	1
Probos de tipo test	1	0	1
Probos de resposta curta	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvolo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Mediante calendario exposto al inicio de curso se indicará horario de tutorías. Mediante correo electrónico, chamada telefónica o solicitude personal se atenderá al alumno en sus necesidades pedagógicas.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Mediante calendario exposto al inicio de curso se indicará horario de tutorías. Mediante correo electrónico, chamada telefónica o solicitude personal se atenderá al alumno en sus necesidades pedagógicas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probos de tipo test	Probos para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	50
Probos de resposta curta	Probos para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu. A aplicación desta técnica pode ser presencial e non presencial. Pódense empregar diferentes ferramentas para aplicar esta técnica como, por exemplo, chat, correo, foro, audioconferencia, videoconferencia, etc.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Piedrola et al., **Medicina Preventiva y Salud Pública**,
David L. Heymann, **El control de las enfermedades transmisibles**,
M. SZKLO; J. NIETO, **Epidemiología intermedia**,
Ana Belén Salamanca Castro, **El aeiou de la investigación en enfermería**,
Josep Mª Argimon Pallás, **Métodos de investigación clínica y epidemiológica**,
Toledo Curbelo, **Fundamentos de salud pública**,
Center of Disease Control, **Nursing homes and Assisted living**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enfermaría comunitaria II/V53G140V01206

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Estatística: Estatística/V53G140V01106
